

Tadeusz Reroń

"La spiritualità delle Suore Missionare della Consolata : Origine storico-spirituale - Sviluppo - Rilettura alla luce della teologia spirituale contemporanea", Krystyna Elżbieta Jaciów, Roma 2004 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 12/1, 226-228

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

średniowiecza i wielka ciekawość świata. Wynalezienie druku przez Jana Gutenberga, fascynacja kulturą antyczną i wielkie odkrycia geograficzne poszerzały horyzonty i możliwości intelektualne. Uniwersytety tracą powoli swe znaczenie na rzecz różnego rodzaju klubów działających na dworach możnych. Wraz z tym pojawia się mecenas, nowa pedagogika i typ szkoły humanistycznej. Idealem stawał się chrześcijanin wykształcony, ale nie pobożny. Edukacja ma być prowadzona w duchu tolerancji i dobrych obyczajów. Inaczej myśl pedagogiczna jest wprowadzana w Italii, inaczej w Niderlandach, odmiennie w Anglii czy Francji. Wraz z nowym ruchem religijnym – reformacją, pojawia się reforma szkolnictwa. W okresie Reformacji i reform kościelnych położono akcent na teologię kontrowersyjną, czyli polemiczną, pojawia się problem, szuka się odparcia zarzutów i uzasadnia prawdziwość własnych tez. Powstają nowe szkoły katolickie prowadzone przez jezuitów, oratorianów i pijarów. Szkoły nowoczesne, obszerne, widne i wygodne, zaopatrzone w boiska szkolne. Wprowadzano gimnastykę, jazdę konną, szermierkę i tańce. Nauczyciele czuwają nad zachowaniem uczniów, nie dopuszczają do przemęczenia nauką, ale też nie pozwalają się nudzić, dyscyplinę utrzymuje się poprzez wpływanie na ambicje uczniów. Kolejny okres – oświecenie – dąży do upowszechnienia wiedzy, do oświecenia szerokich rzesz. Wiedza ma być prezentowana z sposób zrozumiały, spopularyzowany i mniej ścisły. Odwrócono się od uniwersytetów pogrążonych w scholastyce, a zwrócono do akademii i towarzystw naukowych, wiedzę zaczęto uprawiać w salonach i klubach.

Przy omawianiu każdego okresu Autor podaje wiele faktów, wymienia wiele nazwisk tych, którzy mieli największy wpływ na kształt problematyki wychowawczej, omawia wiele zagadnień w nawiązaniu do specyfiki poszczególnych krajów, inaczej bowiem proces wychowawczy toczy się i ma inną specyfikę w krajach Europy Zachodniej, inaczej na Wschodzie. Dużo uwagi poświęca szkolnictwu w Rzeczypospolitej, które wnosi ogromny wkład w szkolnictwo europejskie. Niemal na każdej stronie znajdujemy ciekawe fotografie i ilustracje dla lepszego zobrazowania tekstu, również duży margines z hasłami kluczowymi tam wypisanym znacznie pomaga w lekturze i studiach nad historią wychowania.

ks. Andrzej Małachowski

Krystyna Elżbieta Jaciów MC, *La spiritualità delle Suore Missionarie della Consolata. Origine storico-spirituale – Sviluppo – Rilettura alla luce della teologia spirituale contemporanea*, Wyd. Pontificia Università Gregoriana, Roma 2004, ss. 354

W adhortacji *Vita consecrata* (nr 37) Jan Paweł II pisze, że Instytuty są powołane do podjęcia twórczej inicjatywy oraz naśladowania świętości swoich założycieli, aby w ten sposób odpowiadać na znaki czasu pojawiające się w dzisiejszym świecie. W tym duchu każdy Instytut staje przed koniecznością przemyślenia na nowo reguły, ponieważ w niej i w konstytucjach zawarty jest program naśladowania Chrystusa, ukształtowany przez określony charyzmat. W duchu tej inspiracji Kapituła generalna Instytutu Sióstr Misjonarek Poczestycielek w 1999 roku zdecydowała, że należy ponownie odczytać pisma ich Założyciela. Ponadto podkreśliła pilną potrzebę ukazania specyfiki duchowości rodziny zakonnej i jej rolę w dzisiejszym świecie.

Naprzeciw tym oczekiwaniom wychodzi s. Krystyna Elżbieta Jaciów MC, publikując książkę, która ukazuje zarówno duchowość założyciela Instytutu Sióstr Misjonek Pocieszycielek, bł. ks. Józefa Allamano (1851-1926), jak i wcielanie tego ideału w życie przez członkinię Instytutu. S. Jaciów urodziła się w 1951 r. we Wrocławiu. Po odbytych studiach filozoficzno-teologicznych na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu wstąpiła w 1981 r. do Instytutu Sióstr Misjonek Pocieszycielek. W 1989 r. została wysłana do Kolumbii, następnie w 1995 r. przeniesiono ją do Włoch, gdzie pracuje w Instytucie Sióstr na polu formacji permanentnej. W roku 2000 ukończyła licencjat, a w 2003 doktorat z zakresu teologii duchowości w Instytucie Duchowości na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie.

Przedmiotem niniejszej pracy jest ukazanie duchowości sióstr misjonek pocieszycielek. Podtytuł wskazuje na początki rodzącej się duchowości, rozwój i ponowne jej odczytanie w świetle współczesnej teologii duchowości. Chodzi także o podkreślenie więzi, jaka istnieje między duchowością Założyciela a duchowością realizowaną przez siostry misjonek pocieszycielki. Aby to osiągnąć, s. Jaciów ukazuje najpierw postać i duchowość bł. ks. Józefa Allamano, następnie życie sióstr, które były bezpośrednio formowane przez niego dla misji *ad gentes*, a w końcu misjonek pocieszycielki trzeciego tysiąclecia. Elementem łączącym Założyciela i życie sióstr są trzy wymiary, a mianowicie: eucharystyczny, maryjny i misyjny. Termin „ponowne odczytanie” w odniesieniu do duchowości sióstr jest użyty przez Autorkę w sensie nowego odczytania początkowej inspiracji życia rodziny zakonnej.

W recenzowanej pracy Autorka przedstawia życie i działalność J. Allamano (1851-1926) oraz okres funkcjonowania Instytutu Sióstr Misjonek Pocieszycielek od 1910 r., czyli roku założenia aż do I poł. 2003 roku. Podkreśla ona nie tylko wierność duchowości Allamano przez pierwsze misjonek, ale także tych, które żyją współcześnie, przekazując charyzmat Założyciela następnym pokoleniom.

Książka siostry Jaciów składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym rozdziale jest przedstawiona duchowość eucharystyczno-maryjno-misyjna bł. Allamano, która jest początkiem duchowości charyzmatycznej jego córek. Rozdział ten dzieli się na 2 części. W pierwszej części jest ukazane środowisko, w którym żył przez 75 lat Allamano, i powstanie Instytutu Sióstr Misjonek Pocieszycielek. Druga część poświęcona jest duchowej, chrześcijańskiej i kapłańskiej sylwetce Założyciela. Autorka podkreśla, że jest on wielkim czcicielem Eucharystii. Jest także kapłanem maryjnym. Od początku swego kapłaństwa powierza się bowiem opiece Maryi Dziewicy. Dostrzega ją obok Chrystusa Kapłana jako Matkę, współpracownicę w dziele Zbawienia i pierwszą misjonek. Bł. Józef Allaman, odkrywając wymiar misyjny swej posługi kapłańskiej, jest przekonany, że każdy kapłan jest ze swej natury „misjonarzem”, ponieważ jest wezwany, do kontynuowania zbawczej misji Jezusa Chrystusa. Posiadając niezwykłą umiejętność budowania relacji z ludźmi, umiał dostrzec osoby, które wrażliwe na powołanie Pana chciały poświęcić się Bogu w pracy misyjnej.

Rozdział drugi przedstawia eucharystyczno-maryjną duchowość sióstr misjonek, która wyłoniła się w procesie formacji prowadzonej przez Założyciela, jak też następującym po tym rozwoju duchowym wśród pierwszego pokolenia. Rozdział dzieli się na dwie części. W pierwszej przedstawiony jest zarys historii Instytutu Sióstr Misjonek Pocieszycielek.

Podkreślone są w nim następujące etapy, a mianowicie moment założenia, wzrost i rozwój nowej rodziny zakonnej. W drugiej części Autorka wskazuje na ducha przekazanego przez Założyciela przeżywanego i wcielonego w konstytucjach zakonnych.

W rozdziale trzecim siostra Jaciów ukazuje duchowość siostr misjonek pocieszycielek w świetle współczesnej teologii duchowości. Ponowne odczytanie reguły Założyciela oparte jest na figurze kobiety poświęconej Bogu, misjonarki *ad gentes* i *ad vitam*; misjonarki eucharystycznej, oraz kobiety o sercu Maryi Pocieszycielki. Rozdział ten składa się z czterech części. Pierwsza ukazuje kobiety konsekrowane dla misji, druga misjonarki *ad gentes* i *ad vitam*, trzecia ich misyjność eucharystyczną, a czwarta kobiety ukształtowane według serca Maryi Pocieszycielki.

Należy zauważyć, że Autorka przedstawia duchowość Allamano w nowym świetle, o którym do tej pory się nie mówiło. Podczas badań nad jego duchowością odkrywa, że zasadą jednoczącą całe jego duchowe życie jest powołanie osobiste przez Boga, które jest tajemnicą integrującą całe życie. Cennym owocem pracy jest ukazanie czterech cech charakterystycznych dla duchowości Założyciela: duchowość jako „ogłocenie”, duchowość pocieszenia, duchowość eucharystyczna i duchowość maryjna.

Praca siostry Jaciów jest odważną próbą syntezy między tradycją i nowością, powrotem z jednej strony do źródeł charyzmatu i z drugiej – otwarciem na konfrontację ze współczesną teologią duchowości i nauczaniem Magisterium Kościoła. Praca jest bodźcem dla tych, którzy chcą odkryć duchowość bł. ks. Józefa Allamano, zbliżyć się do niej i zaczerpnąć z niej.

ks. Tadeusz Reroń